

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: **S. E.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Navrátilem
sídlem Joštova 4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha

za účasti: **V. E.**
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Navrátilem
sídlem Joštova 4, 602 00 Brno

**o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2025, č. j. X, ve věci zrušení povolení
k trvalému pobytu**

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2025, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 22 404,10 Kč k rukám advokáta JUDr. Petra Navrátila, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Předmětem sporu je naplnění podmínek pro zrušení povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky (dále jen „ČR“). Soud se zabýval pouze námitkami vad řízení.

2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zrušil žalobci povolení k trvalému pobytu podle § 871 odst. 1 písm. a) a písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZPC“), a stanovil žalobci lhůtu k vycestování z území 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, protože žalobce byl třikrát odsouzený (za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky, dva přečiny ublížení na zdraví a přečin výtržnictví).
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvážil, že družka žalobce není účastníkem řízení ve smyslu § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), protože není přímo dotčena na svých právech a povinnostech rozhodnutím o povolení k trvalému pobytu žalobce. Jedná se u ní o dotčení nepřímé stejně jako u jiných osob v rodinném či obdobném poměru k žalobci. Žalovaný vedl řízení o hmotněprávním nároku, který se bezprostředně dotýká pouze žalobce. Dotčení napadeným rozhodnutím může být pro ostatní rodinné příslušníky citelné, ale nedotýká se přímo jejich práv. Právo trvalého pobytu na území je pouze právem žalobce. Majetková či osobní práva jeho družky nemohou být napadeným rozhodnutím přímo nijak dotčena. Zákonodárce jednoznačně deklaroval svůj právní záměr v § 168 odst. 6 ZPC, podle kterého v řízení z moci úřední podle tohoto zákona je účastníkem řízení pouze ten, komu se odnímá právo nebo stanoví povinnost.
4. Žalovaný umožnil žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a seznámit se s nimi. Žalobce při nahlížení do spisu uvedl, že se advokát vyjádří do 30 dnů, což také učinil.
5. **Žalobce v žalobě** namítal, že žalovaný mu neumožnil vyjádřit se k věci poté, co rozšířil předmět řízení o druhou skutkovou podstatu. Procesní vadou bylo, že si žalovaný nevyjasnil a neustanovil v souladu s § 27 odst. 2 a § 28 odst. 1 správního řádu okruh účastníků řízení. Žalobce ve vyjádření z 11. 9. 2025 uvedl jako účastníka řízení svou družku a upozornil, že účastníci řízení tvoří rodinu, žijí společně na shora uvedené adrese, kde je vychovávají své dvě nezletilé děti. Žalobce připojil k vyjádření plnou moc k právnímu zastoupení, kterou advokátovi udělila jeho družka a dala tím najevo jednoznačnou vůli být účastníkem řízení s ohledem na její rodinné vazby se žalobcem a s ohledem na dopad řízení do jejího soukromého a rodinného života. Žalovaný na tento návrh nijak nereagoval, nerozhodl o něm, s partnerkou žalobce nekomunikoval, nepředvolal ji k výsledku za účelem zjištění stavu věci a jejího poměru k ní a nedoručil jí žádnou písemnost. Předmět řízení má zcela zásadní dopad do práv, zájmů a postavení partnerky žalobce, neboť žijí ve společné domácnosti, žalobce ji vyživuje a podílí se na péči a výživě obou jejich nezletilých dětí, které společně vychovávají. Povinnost žalobce opustit území ČR má přímý dopad na soukromý a rodinný život jeho partnerky a dětí, jak ostatně vyplývá i ze zprávy orgánu sociální péče, kterou vzal žalovaný za podklad pro vydání rozhodnutí. Žalovaný se nevypořádal také s dalšími důkazními návrhy žalobce, zejména obsahem protokolu o hlavním líčení v poslední trestní věci žalobce, které popisuje okolnosti spáchání skutku a důvodů, které vedly soud pouze k formálnímu potrestání žalobce.
6. Žalobce dále namítal, že se nedopustil ohrožení bezpečnosti státu nebo závažného narušení veřejného pořádku a že napadené rozhodnutí je nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života žalobce, partnerky a jejich obou dětí. Žalovaný se nevypořádal s trestními rozhodnutími a okolnostmi věci, porušil povinnost eurokonformního restriktivního výkladu výhrady veřejného pořádku a rodinného příslušníka občana ČR, nezákonně posoudil rodinnou situaci žalobce a dopad uložené povinnosti vycestovat.

7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** k námitce účastenství ve správním řízení nad rámec napadeného rozhodnutí dodal, že žalobce ve svém písemném vyjádření ve správním řízení uvedl, že považuje družku za účastníka řízení, nicméně samotná družka o přiznání postavení účastníka řízení nepožádala.
8. Žalobce se seznámil se spisem za přítomnosti své družky 5. 8. 2025 a jeho advokát se k věci vyjádřil 11. 9. 2025. Poté žalovaný vydal pouze oznámení o rozšíření správního řízení, které zaslal zástupci žalobce do datové schránky 12. 11. 2025. Žalovaný do spisu nezakládal žádné nové písemnosti, a proto neměl povinnost opakovaně seznamovat žalobce se správním spisem.
9. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud ověřil ze správního spisu, že žalobce se seznámil s podklady rozhodnutí za přítomnosti své partnerky 5. 8. 2025 a uvedl, že se jeho advokát vyjádří k věci do 30 dnů. Advokát podal vyjádření účastníků řízení (žalobce a jeho partnerky) jako jejich zástupce 15. 9. 2025. Žalovaný rozšířil předmět řízení 11. 11. 2025, poučil žalobce o možnosti vyjádřit se k rozhodnutí a oznámení téhož dne doručoval. Advokát žalobce oznámení převzal 12. 11. 2025. Žalovaný však nestanovil k vyjádření žádnou lhůtu a vydal napadené rozhodnutí 25. 11. 2025.
12. **Důvodná je námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu.**
13. K tomu, aby žalovaný zjistil skutkový stav v souladu s § 3 správního řádu, tj. tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, a ve smyslu § 50 a násl. správního řádu, bylo namístě vyslechnout partnerku žalobce. Jedině tak mohl žalovaný provést test přiměřenosti zásahu do základních práv dotčených osob podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Dopady rozhodnutí je totiž nutné posuzovat nejen ve vztahu k samotnému žalobci, ale i k jiným osobám, které jsou součástí jeho rodinného života (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 12/2024-56, bod 43 a č. j. 8 As 68/2012-47).
14. Žalobce v žalobě namítal, že jeho rodinná situace naplňuje právě ten typ „silného rodinného života“, u kterého judikatura požaduje mimořádně přísný test přiměřenosti. Žalobce žije v České republice dlouhodobě (16 let). Žalobce žije ve společné domácnosti se svou družkou – českou občankou a společně vychovávají jejich dvě nezletilé děti – občany České republiky. Žalobce o děti každodenně pečuje a podílí se na jejich výchově. Žalobce prostřednictvím svého podnikání rodinu vyživuje a je klíčovým ekonomickým zajišťovatelem celé rodiny. Povinnost žalobce vycestovat z území ČR znamená buď roztržení rodiny nebo nucené vystěhování nezletilých českých dětí do Turecka, tedy jejich odchod z domovského, jazykového a sociálního prostředí. V obou variantách by došlo k velmi intenzivnímu zásahu nejen do práv žalobce, ale především do práv jeho nezletilých dětí (čl. 8 Úmluvy, čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte, čl. 32 Listiny základních práv a svobod). Při posouzení přiměřenosti zásahu je třeba přihlížet k nejlepším zájmům dítěte. Podle judikatury není možné *a priori* tvrdit, že zájem na ochraně veřejného pořádku vždy převáží nad soukromým a rodinným životem žalobce a jeho rodiny, a to i u trestných činů mnohem závažnějších,

než jakého se dopustil žalobce. Poslední trestné jednání žalobce soud sankcionoval pouhým peněžitým trestem a šlo o ojedinělý exces v extrémně vyhoceném rodinném konfliktu.

15. Soud rekapituluje, že ačkoliv žalobce výslovně v žalobě netvrdil, že navrhoval výslech partnerky ve správním řízení, z jeho vyjádření a z vyjádření jeho partnerky ve správním řízení je zjevné, že se chtěli ve správním řízení osobně a výslovně vyjádřit, a to oba jako účastníci řízení.
16. K otázce účastenství partnerky v řízení se žalovaný vyjádřil a odkázal na § 168 odst. 6 ZPC, podle kterého „v řízení o žádosti podle tohoto zákona je účastníkem řízení pouze žadatel. V řízení vedeném podle tohoto zákona z moci úřední je účastníkem řízení pouze ten, komu se odnímá právo nebo stanoví povinnost; to neplatí, jde-li o řízení podle § 98a, řízení o zajištění cizince a řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince.“
17. Soud konstatuje, že žalobce může v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byl zkrácen na svých právech a nemůže se dovolávat porušení práv někoho jiného. Potenciální účastník správního řízení se musí bránit proti tomu, že nebyl vzat jako účastník řízení, sám (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 12/2023-67, bod 44, rozsudek krajského soudu v Plzni č. j. 62 A 3/2024-108, bod 44).
18. Soud poukazuje také na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 79/2025-47, bod 53, podle kterého v případě, že rozhodnutím o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu stěžovatele byla dotčena práva jeho dětí, je třeba, aby s nimi žalovaný jednal jako s účastníky řízení. Je namístě poukázat také na to, že podle citovaného rozsudku v případě zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu lze toto řízení v případě dětí standardně zařadit do třetí kategorie (viz bod 38) a je třeba vyslechnout cizince, druhého rodiče nezletilých dětí, lze si vyžádat stanovisko orgánu sociálněprávní ochrany dětí a lze zvážit i citlivě vedený výslech nezletilých dětí (bod 42).
19. Výslech partnerky případně dalších rodinných příslušníků má vést ke zjištění podstatných okolností soužití žalobce s jeho rodinou, včetně stupně emočních vazeb, jakož i role žalobce při zajišťování ekonomického fungování rodiny (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 12/2024-56, zejména body 41 a 42).
20. Je proto na místě, aby si žalovaný opatřil dostatečné informace umožňující vytvořit si reálný obraz o rodinné situaci (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 207/2025-58, body 30-43).
21. Pokud jde o nejlepší zájmy dětí, Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, že správní orgán má i v řízení o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, povinnost zohlednit nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.). Skutečnost, že se v tomto řízení s ohledem na § 174a odst. 3 citovaného zákona posuzuje přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince přímo na základě čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), avšak jen k jeho námitce, nemění nic na tom, že povinnost zohlednit nejlepší zájem nezletilého dítěte tohoto cizince je dána bez ohledu na jeho procesní aktivitu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 133/2025-30, bod 28).
22. Další vadou řízení bylo, že **žalovaný rozšířil předmět řízení a nestanovil v oznámení žalobci žádnou lhůtu k vyjádření**, resp. neuvedl, kdy hodlá vydat rozhodnutí.

23. Ačkoli byl žalobce v oznámení o rozšíření předmětu řízení poučen o tom, že se může vyjádřit, nemohl legitimně očekávat vydání rozhodnutí právě třináct dní po doručení oznámení. Právo na spravedlivý proces zahrnuje reálnou možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Kdyby žalovaný určil k vyjádření krátkou lhůtu, mohl na ni žalobce reagovat. Pokud žalovaný neurčil žádnou lhůtu, neměl žalobce na co reagovat a účel práva na vyjádření k věci a seznámení s podklady rozhodnutí nebyl naplněn. Žádné další jednání ve věci nařízeno nebylo, proto žalobce nemohl očekávat tuto příležitost ke seznámení s podklady rozhodnutí a vyjádření k věci. Žalobce nemohl vědět nebo předpokládat další postup žalovaného a kdy vydá napadené rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 113/2007-87, č. l. 97).
24. I když žalovaný nedoplňoval do spisu žádné další podklady, procesním právem žalobce bylo vyjádřit se k rozšíření předmětu řízení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 58/2009-541, č. Sb. NSS 2119/2010, správní orgán může v průběhu řízení zahájeného z moci úřední upřesnit jeho předmět, nedojde-li tímto úkonem k žádné procesní újmě na straně účastníků řízení. Upřesněním předmětu řízení nesmí dojít k jeho zásadnímu rozšíření nebo změně oproti jeho vymezení v oznámení o zahájení správního řízení. Správní orgán musí s upřesněním předmětu řízení řádně seznámit účastníky řízení a musí jim dát možnost se k němu vyjádřit.
25. Podle § 36 odst. 3 a § 38 správního řádu a dále podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má účastník řízení právo seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim.
26. Účelem práva na vyjádření k prováděným důkazům je zajištění příležitosti ovlivnit svými argumenty úvahy správního orgánu, možnost představit své stanovisko k provedeným důkazům a ke všem skutečnostem, tvrzením a úvahám k předmětu řízení a současně k hodnocení všech dílčích částí řízení. Jde o základní právo na slyšení argumentů účastníka řízení. Smyslem tohoto práva je, aby účastník řízení nedostal první možnost vyjádřit se až v opravném prostředku. Platí zákaz překvapivých (nejen kasačních) rozhodnutí a kabinetního rozhodování. Nelze použít jako důkaz nic, k čemu by měl účastník řízení zamezen přístup. Proces má být férový, spravedlivý (srov. komentář k čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod in Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 797-802).
27. Umožnění seznámení s podklady rozhodnutí a vyjádření k věci je výrazem zásad činnosti správních orgánů podle § 4 odst. 4 správního řádu, podle kterého správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.
28. Podle § 36 odst. 1 správního řádu platí, že nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.
29. Vadou řízení bylo **odmítnutí důkazu (protokolu o hlavním líčení v trestní věci)**.
30. Žalobce navrhl ve vyjádření z 11. 9. 2025 k důkazu ve správním řízení protokol o hlavním líčení z 3. 4. 2025 v trestní věci Okresního soudu v Šumperku sp. zn. 5 T 2/2025. Žalobce upřesnil, že protokol popisuje podstatu a zvláštní okolnosti věci, zejména to, jak „švagr“ žalobce dlouhodobě na sociálních sítích hrubě a vulgárně s primitivním rasovým kontextem urážel partnerku žalobce a zatahoval do těchto praktik třináctiletou nezletilou dceru žalobce a jeho partnerky. Mezi „švagrem“ a rodinou žalobce byly dlouhodobě konflikty, které

vyústily v potyčku. Trestní soud tyto okolnosti zohlednil tím, že uložil žalobci jen peněžitý trest, který žalobce obratem vykonal.

31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že vycházel z rozhodnutí trestních soudů a že posouzení míry zavinění a ostatní atributy trestního řízení přísluší výhradně soudům a orgánům činným v trestním řízení a nikoli správním orgánům.
32. Soud při přezkoumání této námitky vycházel z nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 945/20, dle kterého je nezbytné zkoumat konkrétní okolnosti osobního jednání stěžovatele, které prokazují, že právě toto osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, a dále z judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které je třeba v případech, kdy jde o posuzování, zda cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, zvažovat individuální okolnosti daného případu (viz rozsudek č. j. 5 Azs 2/2016-30, č. 3462/2016 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu č. j. 3 As 4/2010-151, č. 2420/2011 Sb. NSS).
33. Soud nepředjímá výsledek posouzení žalovaného. Nebylo však na místě navrhovaný důkaz protokolem o hlavním líčení odmítnout, protože měl vztah k projednávané věci a mohl prokázat individualizované okolnosti věci. Ve správním řízení bylo třeba zjistit okolnosti ve prospěch a neprospěch účastníka řízení (§ 50 odst. 3 správního řádu). Nebylo možné tento důkaz opomenout tím spíše, že rozsudek Okresního soudu v Šumperku z 3. 4. 2025 č. j. 5 T 2/2025-78 neobsahuje odůvodnění, neboť se po jeho vyhlášení žalobce i státní zástupce výslovně vzdali práva odvolání a netrvali na písemném odůvodnění.
34. Soud se nezabýval ostatními žalobními námitkami, protože to bylo v dané procesní situaci předčasné.
35. Soud dospěl k závěru, že vadami řízení bylo, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav v otázce soukromého, rodinného a osobního života žalobce a jeho partnerky, nezjistil dostatečně skutkový stav, aby mohl posoudit nejlepší zájmy dětí, zejména neprovedl výslech partnerky, případně dětí, dále odmítl provést důkaz citovaným protokolem o hlavním líčení a nestanovil žalobci lhůtu k seznámení s podklady rozhodnutí a k vyjádření, poté co rozšířil předmět řízení.
36. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný vázán shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s.
37. Soud přiznal úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Advokát učinil ve věci tři účelné úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb, podání žaloby, doplnění žaloby z 29. 12. 2025 [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“)]. Za tyto úkony náleží advokátovi odměna ve výši třikrát 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 a § 7 odst. 5 AT), která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši třikrát 450 Kč (§ 13 odst. 4 AT). K nákladům řízení patří zaplacený soudní poplatek 4 000 Kč. Odměna advokáta a náhrada jeho hotových výdajů se zvyšuje o daň z přidané hodnoty (21 %) z částky 19 210 Kč, tj. 3 194,10 Kč (§ 57 odst. s. ř. s.). Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám advokáta náklady řízení ve výši celkem 22 404,10 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

38. Osobě zúčastněné na řízení soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení neuložil žádnou povinnost; soud neshledal žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele pro přiznání náhrady nákladů řízení a osoba zúčastněná na řízení je nenavrhla (§ 60 odst. 5 a 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 25. února 2026

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně